کد خبر: ۲۸۳۶۳۴
دوشنبه ۲۱ تیر ۱۴۰۰ ۱۲:۳۱

سهم فرهنگ در اقتصاد ملی ایران

پژوهش سهم فرهنگ در اقتصاد ملی در سال ۱۳۸۷ توسط عطاءالله رفیعی آتانی و به نظارت مهدی ناظمی اردکانی انجام پذیرفت. این پروژه به سفارش دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی انجام پذیرفته است.

مهم‌ترین یافته‌ها و نکات قابل‌توجه این پژوهش عبارت‌اند از:

-نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که در استرالیا، اتریش، کانادا، فنلاند، آلمان غربی، هلند، زلاندنو، بریتانیا و امریکا، طی دهه ۱۹۷۰ و اواسط دهه ۸۰ میلادی فعالیت‌های مربوط به‌حق تألیف، ۲.۱ تا ۲.۹ درصد تولید ناخالص ملی را به خود اختصاص داده است. برخی از مطالعات اخیر در مورد سهم این فعالیت‌ها از ارزش‌افزوده تحقیق کرده‌اند و رقم ۳ درصد و بیش‌تر را نشان داده‌اند. در مورد سهم شاغلان این فعالیت‌ها در کل اشتغال این کشورها، نتایج حاصل از ۲.۲ تا ۲.۵ درصد در نوسان است. (صفحه ۷۰)

- یکی از روش‌های سنجش سهم فرهنگ از اقتصاد ملی، از طریق روش ارزش‌افزوده است. نتایج سنجش سهم فرهنگ از اقتصاد ملی از طریق روش ارزش‌افزوده به‌قرار زیر می‌باشد:

نسبت هزینه‌های «سایر فعالیت‌های خدمات عمومی؛ اجتماعی و شخصی و خانگی» که هزینه‌های حوزه فرهنگ قسمتی از این بخش محسوب می‌شود، به‌کل محصول ناخالص داخلی به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۱.۶، ۱.۲، ۱.۲۱ و ۱.۱ درصد بوده است. (صفحه ۸۴)

نسبت هزینه‌های «تفریحی، فرهنگی و ورزشی» و «مذهبی و سیاسی» به‌کل محصول ناخالص داخلی به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۰.۷۱، ۰.۸۱، ۰.۷۷ و ۰.۷۰ درصد بوده است. (صفحه ۸۷)

نسبت هزینه‌های «ساخت کاغذ محصولات کاغذی»، «انتشار، چاپ و تکثیر رسانه‌های ضبط‌شده»، «ساخت رادیو، تلویزیون، دستگاه‌ها و وسایل ارتباطی»، «تفریحی، فرهنگی و ورزشی» و «مذهبی و سیاسی» به‌کل محصول ناخالص داخلی به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۱.۳۴، ۱.۴۰، ۱.۴۶ و ۱.۴۶ درصد بوده است. (صفحه ۹۰)

نسبت درآمد ملی بخش فرهنگ به درآمد ملی به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۱.۳۵، ۱.۴۲، ۱.۴۹ و ۱.۴۸ درصد بوده است. (صفحه ۹۵)

دیگر روش سنجش سهم فرهنگ از اقتصاد ملی، روش مخارج است. نتایج سنجش سهم فرهنگ از اقتصاد ملی از طریق روش ارزش مخارج به‌قرار زیر می‌باشد:

نسبت فعالیت تفریح و فرهنگ به‌کل مصرف فردی واقعی به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۳.۲۲، ۳.۶۶، ۳.۶۴ و ۳.۸۰ درصد بوده است. (صفحه ۱۰۲)

نسبت فعالیت تفریح و فرهنگ از کل مصرف فردی واقعی به درآمد ملی به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۲.۲۰، ۲.۶۰، ۲.۶۵ و ۲.۶۸ درصد بوده است. (صفحه ۱۰۲)

نسبت هزینه فعالیت‌های تفریحی، فرهنگ و مذهب به‌کل جمع هزینه‌های مصرف نهایی دولت به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۳.۴۴، ۳.۶۸، ۳.۵۲ و ۳.۹۵ درصد بوده است. (صفحه ۱۰۴)

نسبت هزینه‌های فعالیت‌های تفریحی، فرهنگ و مذهب به محصول ناخالص داخلی به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۰.۴۴، ۰.۴۸، ۰.۴۷ و ۰.۵۱ درصد بوده است. (صفحه ۱۰۵)

نسبت فعالیت تفریح، فرهنگ و مذهب به جمع هزینه‌های مصرف واقعی دولت به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۳.۸۷، ۴.۱۷، ۳.۷۸ و ۳.۹۳ درصد بوده است. (صفحه ۱۰۷)

نسبت فعالیت تفریح، فرهنگ و مذهب از کل هزینه‌های مصرف واقعی دولت به درآمد ملی به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۰.۲۷، ۰.۲۹، ۰.۲۶ و ۰.۲۷ درصد بوده است. (صفحه ۱۰۷)

نسبت تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بخش فرهنگ به‌کل تشکیل سرمایه ثابت کشور به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰، ۸۱ و ۸۲، برابر ۰.۲۷، ۰.۲۶، ۰.۳۳ و ۰.۳۳ درصد بوده است. (صفحه ۱۰۸)

نسبت محصول ناخالص داخلی فرهنگی به درآمد ملی کشور به ترتیب در سال‌های ۷۹ و ۸۰ برابر ۱.۹۱ و ۲.۵۱ درصد بوده است. (صفحه ۱۱۳)

نسبت هزینه مصرف نهایی بخش فرهنگ به هزینه‌های مصرف نهایی خصوصی به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰ و ۸۱ برابر ۳.۵۰، ۴.۰۰ و ۴.۰۰ درصد بوده است. (صفحه ۱۱۴)

نسبت هزینه مصرف نهایی بخش فرهنگ دولت به هزینه مصرف نهایی دولت به ترتیب در سال‌های ۷۹، ۸۰ و ۸۱ برابر ۲.۱۰، ۱.۹۰ و ۲.۲۰ درصد بوده است. (صفحه ۱۱۴)

نسبت تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بخش فرهنگ به تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به ترتیب در سال‌های ۷۹،

۸۰ و ۸۱ برابر ۰.۲۰، ۰.۲۶ و ۰.۳۳ درصد بوده است. (صفحه ۱۱۴)

نسبت خالص صادرات کالاها و خدمات بخش فرهنگ به خالص صادرات کالاها و خدمات به ترتیب در سال‌های ۷۹ و ۸۰ برابر ۹.۲۵ و ۸.۲۴ درصد بوده است. (صفحه ۱۱۴)